

Capitulum. vii.

Solu.

Maxime cohibenda est lingua. ne loquatur le-
uia. inutilia. scurrilia. vel dolosa vba. Sic et
visus. ne videat vana. Et suo modo sensus cete-
ri sunt custodiendi. precipue etiam crapula: ebie-
tas fugienda. ioci et ludivitiæ. ¶ Et vt hec fa-
cilius fieri possint. studendum est vt dñ beat⁹
Greg⁹. vt sp̄s animus in suo pondere et vigore
fuetur. ne postea eum fluxa cogitatio dissol-
uat. ne vana leticia mentē subrepat. et lucroz
p̄pūctōis aia p̄ incuriā fluxe cogitatōis pbat
iij **Q**trum statim post misse celebratōem sit co-
medendum vel bibendum.

Solu.

De iure non dñ fieri. Vnde in canone. trib⁹.
de conse. di. ij. dñ. Si mane dñica portio edif.
vsqz ad sextā ieiunēt ministri qui eā sumpser-
unt. Et si terciā vel quarta hora acceperint
ieiunent vsqz ad vespas. ¶ Sed de cōsuetudine
hoc ius non fuatur. p̄pter reuerētiam
tamē tanti sacramēti. dignū est vt a ciboz po-
tu abstineatur donec debite gratiarū actōes
sint redditæ. et ita etiā interea sp̄s sacramē-
tales verisimiliter existimētur corrupte

**¶ Capitulum septimū de dubiis occurrentibus
circa materiā ad consecrandū aptam: videlicet pa-
nem et vinum. sex continet articulos**

Arti. i.

Resoluens sex dubia q̄ incidunt circa panem
consecrandū siue hostiā anteq̄ consecret.

Capitulum. vii.

Sol.

Dubiū. ij.

Solu.

Quis et qualis debeat esse panis. ut consecrari
et ex eo confici possit corpus xpi.

Debet esse triticeus. aqua naturali et perfectus et azimus. id est non fermentatus.

Quid agendum. si sacerdos percipiat panem non
esse triticeum. vel alia aqua quam naturali perfectum.
aut fermentatum.

Si aliquid istorum percipiat ante inceptum canonis. panem illum remoueat. et aptum apponat. Et
sine alicuius repetitione procedat. ¶ Si post in
ceptum canonis et ante verba consecrationis. re
moueat ut supra. et canonem incipiat. hoc vide
tur tutius et convenientius. ¶ Si post verba con
secrationis panis. et siue ante siue post consecra
tionem sanguinis. ante tamen sumptionem panis
remoueat ille panis. et recipiat aptus. atque
consecret. ut supra. Panis vero supra quem pro
lata sunt verba consecrationis reuerenter tractet.
et sumat a celebrante post sumptionem sangui
nis vel a ministrante. ¶ Si post sumptionem illius
panis et ante sumptionem sanguinis. recipiatur
de nouo panis aptus. et consecret. ut supra. atque
sumat non obstante quod ieiunium sit solutum per
sumptionem panis non consecrati. quia preceptum de
perfectio huius sacramenti maioris est potestatis
quam preceptum quod hoc sacramentum a ieiunio sumat.

Si post sumptionem sanguinis. reponat novus
panis aptus ut supra. et novum vinum. et cum

Capitulū vij.

repetitione canonis. fiat nōus p̄secratio vtriusq; atq; sumptio. ne sac̄m maneat imp̄fectū. ¶ Si vō panis apt⁹ & debitus haberi nō possz aū p̄secratōez. deferat missa incepta.

Dubiū. iij. Quid agendū si panis apposit⁹ p̄cipiat esse corruptus.

Solu. Quia panis corruptus dī. qui substantiam & speciem panis p̄didit. vel ex putrefactiōe vel vetustate. vel alio h̄mōi. qđ percipi pōt aliq; accidentia mutata sunt Ideo non est panis neq; consecrabilis. ¶ Si ergo percipiat aliq; modorū circa p̄cedens dubiū expressorū. agat etiā eo modo quo ibidem dictum est.

Quid agendū si panis non fuerit apposit⁹. v̄ post appositōez ablat⁹. & nō p̄cipiat donec veniatur ad verba consecratōis

Solu. Apponatur panis aptus. repetatur canon. & fiat consecratio illius.

¶ Quid agendū. si panis sit dispositus ad corruptionem. sicut notari p̄t ex aliquali mutatiōe saporis vel odoris. vel si habeat foramen vel fracturā. aut ablata sit aliqua p̄cūla. v̄ non sit rotund⁹ vt mor⁹ est. v̄ habeat maculam aut alium defectum consimilem.

Solu. Si aliquis istorū casurū occurrerit & p̄cipiat ante p̄secratōem. p̄pter reuerentiā sacramēti remoueat panis ille. & apponat ali⁹ aptus. Si aut ali⁹ haberi non possit. p̄cebat nihilq;

Capitulū vñj.

minus in missa ꝛ ꝑficiat nisi defect⁹ in pane adeo notabilis fuerit qꝛ graue scandalū astātiū timendū sit si ꝑcedat. Si v̄o post ꝑsecratioem ꝑcipiat talis defect⁹ aut in ip̄a ꝑsecratione ꝑcedat ꝛ ꝑficiatur officium.

Dubii. vj. **¶** Utꝛ in aliquo cāu sacerdos licite possit legere vel cantare missam ꝛ non ꝑsecrare panes. siue conficere corpus xpi.

Solu.

In nullo casu licet. Grauius em ꝑccat ꝑsbyter criminofus qui se celebrare simulat ꝛ nō celebrat. qꝛ si celebraret. Proꝛsus itaqꝫ falsa remedia sunt abijcienda. que sunt verꝫ periculis grauiora.

Arti. ij.

Resoluēs octo dubia q̄ occurrūt circa panes ꝑsecratū siue corpus xpi ante sumptōem.

i

¶ Utrum sacerdos consecrans panem. teneat sumere.

Solu.º

Quotiēs sacerdos ꝑsecrat. tenetur sumere

ij

¶ Utꝛ in ꝑdicto casu teneat semp totū sumere

Solu.

Non semp tenetur. Si em sacerdos ꝑsecrat plures hostias pro viatico infirmorum referuandas. vel alijs protunc dispensandas. non tenetur nisi vnam sumere. ¶ Si etiaꝫ aliqꝫ sub missa incideret in infirmitatem vbi immineret periculū mortis. ꝛ non haberet alia hostia ꝑsecrata. bebet sacerdos illam quā iꝑe sumpturus erat totam. diuidere. ꝛ partē in firmo habere.

Capitulum .vii.

- Dubiū** Si etiā post sumptōem sanguinis et absutios
nis reperiret aliqua notabilis pticula hostie
pseccrate vel tota hostia consecrata. reseruari
d3 et non p̄tunc sumi. vt infra tangeť
- iiij** Quid agēdum: si dephēdantur aliquę parti
cule sup corporali. palla vel patena. que de ho
stia consecrata sint resolute.
- Solu.** Diligēter recolligātur et sumant cū hostia su
mēda vel sanguine añ sumptōem ablutōis.
- iiij** Quid agēdum. si ppter frigus aut aliā cau
sam accidētalē. hostia vel ps eius ceciderit in
calicē de manu sacerdotis.
- Sol.** Si tota hostia inciderit. nihil iterandū est. s3
obſuatis ceteris obſuandis. sumat sil cum
sanguine. ¶ Si vō pars aliqua in manu re
manſerit. frangat illa. et ps vna mittat in ca
licē et pcedat vlteri⁹ more consueto
- v** Quid agēdū. si ceciderit hostia pseccrata vel
pars eius super terram. vel lapidem. vl pan
num. aut aliud consimile
- Sol.** Statim reuerēter leuet. et reponat illuc vn⁹
de cecidit. pquiraturq3 diligent si aliq pticu
le de hostia resolute ibi remanserint. q̄ consi
milis leuent. Deinde locus vbi hostia iacuit
radatur. et abrasa cōburat. cineresq3 in sacra
rio reponātur. Et si loc⁹ non possit cōueniē
ter statim radi circūsignet. et coopiat ne pedi
bus tangat donec commode radi possit. Si

Capitulum vii.

¶ No sup pānū vestē. aut aliū hmōi cecidēit. bīli
genter excutiat ps illaybi iacuit sup corpale
vel patenam. poterit insup lauari. ⁊ aqua lu
tionis in piscinam mitti. Et ybi occurreret ca
sus. q̄ sacerdos non posset pueniēter vel sine
gravi scandalo leuare. v̄l si cēt piculū in mo
ra. vt timeretur q̄ animal brutū aut puer su
meret. vel pedib⁹ conculcaret. vel aliū hmōi.
tunc d̄z reuerentē leuari a ministrāte. vel alio
etiam laico si non assit alius sacerdos. ⁊ poro
rigi ad manum celebrantis.

vi **Q**uid agēdū. si sacerdos casualit̄ tangat hos
tiā cū naso. mēto. barba. veste. v̄l alia hmōi.

Sol.

Si notabiliter tetigerit itayt verisimiliter ti
meri possit q̄ aliqua p̄ricula minima hostie
ibidē manserit adherēs. statim post sumptio
nē hostie vel ante si cōmode fieri possit. frice
t cū extremitate patene sup corpale illa ps na
si. mēti. vel illius quo tacta fuit hostia. Dein
de excutiat corpale sup patenā. ⁊ si aliqd
ibi appareat de hostia. sumat vel mittat in ca
licē. ⁊ sumat cū sanguine. ⁊ nihilomin⁹ post
ablutōem digitorū. discrete lauatur vel hūme
ctetur cū digito eadē ps rei contactet abster
gatur cū panniculo abster siue quo calix ab
stergi solet. ¶ Si cū veste aut alio cōfisi tētis
gerit excutiat pars illa sup patenā vel cor
porale. ⁊ agatur vt supra.

Capitulum vii.

vij **Q**uid agendum si hostia consecrata per vetum vel alio quo alio modo fuerit amota de altari et amissa

Sol. Siat diligentissima perquisitio ad inveniendum hostiam. quod si in Dubium uetera fuerit. reuerenter reponatur. et procedatur in missa.

¶ Si vero inueniri non possit. accipiat noua hostia. reicipiat calicem non et consecret. deinde procedatur modo prescripto. viii **Q**uid agendum. si cum sumendum est sacramentum corporis christi miraculose appareat sub specie carnis per pueri vel aliam aliam. non inueniendi humane refectio. **Solu.**

In tali casu non est sumendum. nec propter hoc sacerdos efficit transgressionem precepti. quod mandatur ut sacerdos consecras sumere debeat consecratum. quod quod miraculose fuerit. legibus non subditur. **Ar. iij** Resolues septem dubia circa panem consecratum siue corporis christi. primo super totum occurrentia. i

Quid agendum sit. si in super totum sanguis remaneat post hostiam in fudo calicis. **Sol.** Cauendum est ne infundatur vinum ut cum illo sumatur. quod si cum vino sumeret. ex quo vinum citius descenderet in stomachum et perueniret descensus illius per hostiam. tunc iam solutum esset ieiunium. **Dubium.** Et ita sacerdos non ieiunium sumeret. quod in hoc casu fieri non debet. cum aliud et facile remedium haberi possit hoc videlicet. ut

digito consecrato ducat illa post ad labium calicis. et in sumatur. postea digitus sugatur et abluatur cum vino. et illud etiam sumatur. ij **Q**uid agendum. si per super totum sanguis repleatur aliquo particula fuerit reliqua resoluta de hostia. **Sol.** Si certum sit quod sint resolute de hostia consecrata. et repleatur ante super totum ablutionis. statim sumatur. **¶** Si per super totum ablutionis repleatur. et sit aliquo ita magis quod possit absque periculo tractari et reuiuari. tunc reuiuatur usque ad primam celebrationem. i quod cum hostia sumatur. nisi quod scandalum timeatur euenire ex reuiuatoe

¶ Si autem omnes sint adeo prout quod absque periculo tractari et reuiuari non possint. tunc sumatur. non obstante quod prius sumpta sit ablutio. quod quod sacerdos est in actu perfectionis sacri et reollectionis

Capitulū. vii.

reliq̄ay. q̄c̄q̄o fit: d̄z fieri mox ⁊ icōtinēti. nllō actu p̄trario i
termedio. i. q̄i s̄l̄ sumerz oia añq̄ cēscat n̄ ieiun⁹. ¶ **Ubi** et
solutū cēt ieiuniū: n̄ obstarz. qz p̄ceptū d̄ p̄fectōe sacri mal⁹ ē
vt sup̄ patuit. ¶ **Cautū** tñ videt̄ vt añ ablutōez reliq̄e diligēt
p̄grāt ⁊ recolligēt atz sumant. ¶ **Si** x̄o dubiū sit vtz reliq̄e
iste resolute sint d̄ hostia p̄secrata l̄ n̄ p̄secrata. agat̄ vt d̄cm ē
cū hac tñ gñali itētōe ac p̄bitōe. si sint p̄secrate. iij. **Quid**
agēdū si p̄ sūptōez s̄guis repiat̄ aliq̄ hostia integra. **Sol.**
Si certū sit q̄ sit p̄siderata ⁊ repiat̄ añ sūptōez ablutōis sta
tiz sumi p̄t. l̄ rebuati. **Sicet** agēdū ē. si sup̄māserit aliq̄ ho
stia d̄ eis q̄b⁹ aliq̄ cōcauerit. **Si** p̄ sūptōez ablutōis iueniat̄.
rebuat̄ p̄viatico. l̄ se q̄nti celebratōe sūat̄: **Si** x̄o dubiū sit
an sit p̄secrata. agat̄ eod̄ mō. cū hac tñ p̄bitōe. si sit p̄secrata
iiij. **Quid** agēdū: si q̄s p̄ sūptōez corp̄is x̄pi statim patiat̄
vomitū. **Sol.** Reuerēt̄ recolligāt spēs p̄ais si discerni
possint. ⁊ reponāt̄ i sacratio. l̄ sumāt̄ ab aliq̄. si saltē assit ali⁹
q̄s ad sumēdū disposūt̄ absqz nauseat̄ ea i q̄b⁹ iuēte fuerint
spēs: p̄burāt̄. ⁊ cineres i sacratio recōdāt̄. v. **Quid** agēdū.
si q̄s p̄ sūptōez ex ifirmitate statiz emittat̄ p̄ secessū qd̄ sūp
sit. **Sol.** Recolligāt̄ spēs. ⁊ fiat sicut i cāu p̄cedent̄ dubij
Dubiū. vi. **Quid** agēdū. si hostia p̄secrata ⁊ rebuata repiat̄
putrefacta. l̄ aliūde corrupta. **Sol.** Reuerēt̄ tractet̄. ⁊ i se
q̄nti mīlle celebratōe sūat̄ p̄ sūptōez s̄guis **Si** x̄o sumi nō
possit. recōdat̄ i sacratio vij. qd̄ agēdū. si hostia p̄se. comesta
fuerit a bruto aiali. **Sol.** Si aial illd̄ statim p̄phēdi possit.
apiat̄ illd̄. ⁊ diligēt̄ p̄grāt̄. si aliq̄ spēs iueniri possint. q̄ si iue
niat̄. recolligāt̄ ⁊ recōdāt̄ i sacratio. **Corp⁹** x̄o aialis cōbura
Dubiū. i. tur. ⁊ cineres s̄l̄r recōdant̄.
Qd̄ ⁊ q̄le dēat̄ cē vinū. vt sit aptū ad p̄secrād̄

Capitulum.vii.

Sol.

Debet esse vi-
nū vit' de vua
expressum. Et
iō non p̄t hoc
sacramētū cō-
fici in

Vino

Aqua vinata
seu aqua sup
fusa sup acer-
uos vuar p̄
vinū exp̄ssuz qz nō ē vinū.
Agresto. i. suc-
co de vua im-
matura exp̄s-
so.

Aceto.

Malogranatar

Mororum

Lesaroy. qz non est vinum

Vitis adhuc in vua cōtento.

quia non est expressum de vua. vnde magis
habet rōem comestibilis: q̄ potabilis.

ij

Quid agēdum: si loco vini fuerit aq̄ vel ali-
liquor positus in eodem

Solu.

Si sacerdos hoc p̄cipiat ante consecratiōem
panis. ⁊ vinū habere non possit. missam bese-
rat imp̄fectaz. Si aut̄ vinū habere possit. ef-
fundat priore liquorē ⁊ imponat vinū cū aq̄.
p̄cedat q̄z vlt̄erius nihil repetēdo. Si v̄o p̄ci-
piat post consecratiōem panis ⁊ añ p̄secratio-
nē calicis. ⁊ vinū nō possit habere: p̄cedat nī-
hilominus corpus xpi sumēdo absq̄z sangui-
ne. ⁊ missam terminādo. ¶ Sed si possit h̄re
vinum. effundat liquorē. ⁊ p̄pet calicem ⁊

Capitulum .viij.

supra. pcedatqz ad psecratōem calicis **I**nci-
piēdo ibi. **S**ilī mō. nihil repetēs de pus lectz
Si autē pcpiat hoc post psecratōem calicē
et an sumptōem atqz diuisionē hostie. tūc ef-
fundat illū liquorem in aliud vas. qui postea
ppter reuerētiā vbor psecratōis sup ipm
plator. mittat in piscinā **I**mponatqz vinū
aqua mixtū in calicē. q̄ facto. accedat ad con-
secratōem sanguinis reincipiēdo. ibi **S**imili
mō. et deinde pcedat more p̄suetō. **U**bivero
vinū haberi non posset. sumēdum est corpus
absqz sanguine. vt in casu pcedēti. **E**t ita etiā
in sequētibz agēdū est: si vinū haberi nō pos-
sit. **S**ed si hostia sit diuisa. et ps missa in ca-
licē: tunc caute extrahat illā partē. et reponat
sup patenā. et liquorez effundat in aliud vas.
quē postea sumat post ablutōem: vt in sacra-
rio recondat. ppter reuerētiā hostie psecratē
imposite in ipm. **D**einde imponat vinū cum
aqua. et reincipiat vbi pus. pcedēdo ad conse-
cratōem sanguinis. **E**t qz illaps hostie q̄ ex-
tracta est de calice non p̄t bñ tractari ppter
humectatōem. ideo capiat aliā ptē hostie nō
humectatā. et cū vbis ac signis p̄suetis miz-
tat in calicē. ptē vō humectatā sumat cū alia
pte nō humectata. et pcedat vlteri⁹ more so-
lito. **S**i vō p̄dictū liquore pcpiat p̄ sum-
ptōem corporis. an tñ sumptōem et gustatōem

Capitulū .viij.

istius liquoris indebiti. tunc sicut pus extra
hat partē hostie missam in calicez. & reponat
super patenā. & faciat cū liquore vt pus. **I**m
ponatqz vinū cū aqua. & psecret sanguinem
reincipiēdo vt supra. **E**t vbi facienda sūt si
gna sup calicē cū hostia anteqz dī. & etiam cū
dicit. **P**ax dñi. &c. faciat signa illa absqz ho
stia sup calicē. **I**n ceteris pcebat more soli
to. tandē sumat ptē hostie humectataz & pos
tea sanguinē. & missam pficiat vt p̄suetū est
Sed si liquorē illū sumere inceperit. & ad
huc in ore teneat vel partim deglutierit. dñs
mō ps hostie in calice remāserit. emittat di
crete ex ore in aliud vas. & extrahat ptez ho
stie. & agat cū liquore & ceteris vt in casu p̄ce
benti. **S**i aut etiā prē hostie in os suscepe
rit non tū trāsgluerit. discrete & caute totū
emittat ex ore in calicē. deinde extrahat ptez
hostie vel pticulas ei⁹ si in pticulas resoluta
fuerit. & faciat in ceteris vt sup. **S**i x̄o prē
hostie cū liquore sumpsit. tūc nisi graue scā
dalū timeat apponēda est alia hostia p̄secrā
da. & calix cū vino & aq̄ p̄pandus. & reincipiē
dū est a canone. & vtrūqz p̄siderandū atqz su
mendū. **S**i si ḡue scādalū timeat ex appositōe
noue hostie. tūc solū pparet calix cuz vino & aq̄. et
incipiat ab illo loco. **S**i i mō. & pcludat cum istis
v̄bis. hec quotienscūqz fecerit. in mei memoriāz

Capitulū vii.

facietis. et statim sanguis sic consecratus sumat
Nec obstat in istis casibus. solutio ieiunij. q. p
ceptū de pfectiōe sacramēti maius est. q. pceptū
de ieiunio. vt supra dictū est. ¶ In omnib⁹ etia⁹
dictis casibus cū tali cantela et discretiōe agēdū est
vt quantū fieri poterit. scandalū euidet. ¶ Vñ neq³
hostia. neq³ calix iterato eleuari debz. si pus facta
fuerit eleuatio

Dubiū. iij. Quid agēdū. si impositū sit vinū corruptū.
Solu⁹ Quia vinū corruptū speciē vini atq³ substā
tiā amisit. sicut mutatio accidentiū demon
strat. Ideo nō est psecrabile. Cū ergo percipi
tur esse corruptū aliquo modo expulso^r in p
cedēti dubio. agat vt ibidē expositū est.

iiij Quid agendum. si vinum non sit impositū
calici. neq³ aliquis alius liquor. sed dimissus
sit vacuus.

Solu. Quamcito percipitur. imponendum est vi
num aqua mixtum. et vltēius procedendū.
¶ Si autē vinū haberi nō possit: et fuerit an
te consecratōem panis. tunc missa deferatur
imperfecta. ¶ Si xpo cōsecratio panis facta
sit. pcedatur in missa vt circa secundū dubi
um huius articuli tactum est.

v Quid agēdū. si vinū sit dispositum ad corru
ptiōem non tñ corruptū vt si ace scat. vñ sit pē
dalū. aut fetidū. vel immundū. aut aliū consi
mlem habens defectum

Capitulum vii.

- Sol.** Si picipiat ante psecratōem calicis remouetur & apponatur vinū aptum. si haberi possit. Si autē haberi nō possit. vel si picipiat p^o cōsecratōem pcedat & pficiat officium
- Dubiū. vi.** Ut in multo possit pfici hoc sacm
- Solu.** Potest confici. sed nō dz si non sit defecatus vel purificatū. nisi necessitas cogat. q̄ cogere posset etiā exprimi de vua in calicē
- vij** **Solu.** Vtrum vino consecrando possint vne integre permisceri.
- Solu.** Hoc fieri nō dz qm̄ phibitū est. vt h̄r de cons. di. ij. dicim⁹ Neqz pmisceri debet mustū ex vua pressum in calicem
- Dubiū. viij.** Ut pfici possit h̄ sacm in nectare siue vino pbito. aut p spēs aromaticas colato
- Solu.** Quādiu natura & spēs vini manet. p̄t pfici: non tū fieri dz. nisi in casu necessitatis
- Solu.** Vtrum possit confici in vino puro absqz cōmixtione aque
- Sol.** Potest. sed non debet. Vnde si sacerdos ante consecratōem dephendat aquā non esse cōmixtam. statim commiscere debet
- x** **Solu.** Que & q̄lis dz eē aqua q̄ vino pmiscēda est
- Solu.** **xi** Aqua. dz esse naturalis siue elemētaris & pura
- Solu.** Quanta debeat aqua vino admisceri
- Solu.** Tam modica dz imponi. vt vinum in sua natura & specie possit pmanere. Si em̄ a natura sua mutaretur: non posset confici. Vnō vna gutta aque quātūcūqz parua: dūmō debis

Capitulum .vi.

to tpe fuerit' imposita vt possit fieri; mixtio
sufficit. & p̄cipue si vinū sit debile

Dubiū. xi

Sol.

Qtrum sufficiat q̄ aqua fuerit admixta vi
no adhuc existenti in dolio.

Non sufficit. Quia em̄ cōmixtio illa sacra
mentalis est. Ideo fieri nō d̄z anteq̄ myste
ria inchoent. vel fiat prepatio ad inchoaduz
& ad tardius imminēte oblatiōe. vt possit fie
ri transmutatio aque in vinum.

xii **Q**trum quis licite possit non consecrare vi
nū. facta consecratione panis

Solu.

Non potest licite. perfecta em̄ debēt esse sa
cramēta. Christus aut̄ hoc sac̄m sub species
bus panis & vini instituit. vnde vtrūq̄ offer
ri. p̄secrari et sumi decet.

xiii **Q**uid agendū. si sacerdos dep̄hendat vinuz
esse p̄gelatū in calice cū vult consecrare

Solu.

Sacerdos curā adhibere debet vt resoluat.
vel p̄ applicatiōem prunaz. aut panni calefa
cti. vel manuū calefactaz aut p̄ infusiōē vi
ni calefacti. vt recipiat rōem actualē potus.
Si tamen non resoluere. nihilomin⁹ posset
confici. quia per congelatiōē natura vini nō
est corrupta. **N**oc tamen cauēri debet quā
tum fieri potest

Arti. v.

Resoluens octo dubia que circa vinū conse
cratum siue sanguinem christi ante sumpti
onem occurrunt:

Capitulum .viij.

Dubiū. j. Quid agēdum. si sacerdos post consecrationem recolat vel deprehēdat aquam non fuisse admixtam vino. vtrum videlicet adhuc debeat admiscere.

Solu.º. Nullo mō dz aquā vino psecrato admiscere qz sequerēt corruptio sacramenti ad min⁹ in aliqua pte. qđ cauēri dz. si fieri possit. Sz pcedat sine admixtione aque. Admixtio em̄ aq̄ nō est de necessitate psecratōis sz psecrāt.

Solu. ii Vtz sacerdos sp̄ teneatur sumere sanguinē Quotiescunqz psecrat tenet sumere. nisi irremediabile impedimentū superueniat. Si tamen alius sacerdos non celebrans cōmunicandoumat corpus xpi. talis nō dz sumere sanguinē sed vinū non psecratū post sumptōem corporis.

Solu. iii Quid agendū. si sacerdos ex quacunqz causa non possit sumere vinum. et ita etiaꝝ neqz sanguinē sumere valeat.

Dubiū Solu. Si sacerdos sciat vñ pbabiliter timeat qđ nō possit absqz nausea et periculo vomire vñ alio inconuenienti. tātū vini sumere quantum ad psecratōem necessarium est: non debet celebrare: ¶ Et si missam inceperit et nondū consecrauerit corpus inceptā deferat. ¶ Si aut post psecratōem corporis et ante consecratōē sanguinis sentiat vel timeat se nō posse sumere sanguinē ppter nauseā ex inspectōe

Capitulum.vij.

vel oborevini psecrabi vel alio hmoi acccibē
te.nō dz psecrare sanguinē. Sed dz pcedere
sicut in illo casu vbi post psecratōem panis
calix dephendit vacu⁹ vel liquore nō psecra
bili parat⁹. ⁊ non pvinū debitū haberi ad cō
secrādū. put tactū est superi⁹ articulo .iiij.in
solutōe secūdi dubij. ¶ Si vō post psecratōē
nē sanguinis ⁊ pēcipue circa tps sumptōis ei⁹
hoc sentiat vel timeat. tuti⁹ est q nō sumat.
sed reuerent atqz diligent reſuetvsqz ad p
ximā celebratōem. ¶ In qua post sanguinez
tunc psecratū ⁊ sumptū. sumat illū reſuatū.
iiij **Quid agendum.** si cuz sumi debet sanguis.
species vini sit congelata.

Solu.

Siat resolutio aliq modoꝝ tactoꝝ superius
circa dubiū. xiiij. articuli. iij. hoc tñ obſuato.
q nullo mō supinfundit vinū calefactū. ea
dē rōne quando dz admisceri aq vino conse
crato. vt circa pīmū dubiū hui⁹ articuli dcm ē.

Dubiū. v.

Quid agendū. si musca vel aranea aut aliū
hmoi ceciderit in sanguinem

Sol.

Animal illud caute dz capi. ⁊ diligent lauā
ri ⁊ cōburi. ⁊ ablutio cū cineribus in sacrari
um mitti. ¶ Et si absqz horroꝝ ⁊ periculo su
mi possit sanguis. sumatur more consueto.

Si autem propter horroꝝ vel periculum
vel timoꝝ vomitus sumi non possit. tunc
debet effundi in aliud vas ad hoc ap
e ij

Capitulum. vii.

tum. et cum reliquijs rebuari. Nihil enim abhominabile sumi debet occasione huius sacramenti. ¶ Et tunc ne sacramentum maneat imperfectum, de quo aliud vinum aqua mixtum in calice poni. vltterius procedi eo modo quo superius circa secundum dubium articuli. iiii. expressum est. scilicet quod ante vel post sumptionem corporis huius deprehendit:

vj **Q**uid agendum si sacerdos ante sumptionem sanguinis deprehendat venenum esse immixtum. ¶ Nullo modo debet sumere: nec alteri dare ne calix vite. vertat in mortem. Sed de infundere in aliud vas aptum. et vltterius procedere. modo in precedenti dubio expresso

vij **Q**uid agendum si sanguis effundatur per negligentiam non ex toto. sed in parte. aliquid stillauerit de calice.

Solu. Quocumque sanguis ceciderit extra calicem statim et reuerenter colligat discretiori modo quam fieri poterit. et in calicem refundatur

¶ Si autem colligi nullatenus possit. cito lambatur vel sorbeat aut sugat per sacerdotem. ne vel defluat. vel imbibat rei super quam cecidit. ¶ Nec obstat si nondum sumpsit corpus christi. quia necessitas hic cogit ut sanguis sumatur ante corpus. ¶ Vbi vero sacerdos non posset hoc tam celeriter facere. vel ubi de hoc graue scandalum timeretur si ipse hoc faceret. tunc potest et debet ministrans ad missam. si saltem sit de

Capitulum. vii.

spositus ab minus per veram contritiōem et
ppositum confitendi. et hoc facere. Et precis
pue. si celebrans verbo vel signo id iubeat.
Et si ministrans non fuerit dispositus. potes
rit et debet hoc alius dispositus facere. etiam
si sit laicus. necessitate ab hoc cogente. Meli
us est em̄ id facere q̄ q̄ enormis irreuerētia
fieret sacramento. vtp̄ta q̄ canis vel aliud
animal incipiat lambere vel desuper minge
re. aut q̄ pedibus cōculcetur. aut alia hm̄oi
irreuerentia abominabilis contingat. ¶ Si
preterea sanguis ceciderit in terrā vel sup̄ ta
bulam aut aliud hm̄oi. post actiōem eorū q̄
iam dicta sunt. radat locus que tetigit. et qd̄
abrasum fuerit cōburat. et cinis intra altare
vel sacrariū recondat. ¶ Si aut lintheū alta
ris vnū v̄l plura tetigerit. fiat post sup̄dicta
trina lotio illius vel illoꝝ cū aqua mūda cali
ce supposito. vt in illū aqua ablutiōis recipia
tur. que postea sumat a celebrante. vel minis
trante: Si tamen p̄pter nauseam sumi nō
possit. recondat iuxta altare vel mittat in pi
scinā. ¶ Sic etiā agendū est. si super vestē cō
secratā sanguis ceciderit. vel illam tetigerit
Si hō vestem non consecratā tetigerit. post
trinā ablutiōem factā. rescindat illa ps vestis
et in altari vel in sacrario cū reliquijs repona
tur. vel cōburat. si sacerdoti hoc magis expe

Capitulū vij.

diens videat. et cineres recondant vt supra.

Clutum etiam est vt vestis illa nō assumatur in vsum porum. sed vel vestis psecrāda ex ea fiat. vel recondat. aut cōburatur vt supra

Simili modo agendū videt si sanguis tetigerit capillos vel barbā sacerdotis. Sienda est em ablutio vt supra et abrasio capilloꝝ vel barbe. et postea cōbustio vt supra. **S**i aut tetigerit caput vel faciē aut aliā partē corporis nudā sufficit qd diligenter et discrete lauet et de ablutione fiat vt supra.

Dubiū. viij. Quid agēdū si sanguis ex toto effūdat ita qd

nihil penit⁹ maneat in calice qd sumi possit

Solu.

Si de effuso aliquid recolligi possit. vltim⁹ bi vel sorberi aut sugi. agendū est vt in solutio-
tione pcedentis dubij tactū est. **S**i autē nullū istoz fieri possit. ne sacm maneat im-
perfectū. prepanbus est calix de nouo cuz vi-
no et aqua. et vlti⁹ pcedendū est sicut in ca-
su quo calix post psecratiōem corporis vacuus deprehendit. vel inepto liquore ppat⁹. vt su-
perius. arti. iiii. circa resolutiones secūdi et qro-
ti dubioꝝ expressus est.

Ar. vj.

Resoluens sex dubia que circa sanguinem post eius sumptiōem occurrunt.

i

Quid agendū sit. si sacerdos post sumpti-
onem sanguinis deprehendat aliquam gut-
tam adherere in orificio calicis. vel exterius

Capitulū vij.

Solu.

in pede aut alia parte calicis.

Si certus sit q̄ illa gutta sit cōsecrata. q̄ vis
delicet scit se post preparationem calicis dili
genter absterfisse tam exterius q̄ etiaꝫ inter
rius ab illo loco vbi stat vinum infusuz: tunc
debet sumere illam guttam ante sumptōez.
ablutionis.

Dubiū

Et si autem sit dubius an sit consecrata su
mat sub hac generali intentione ⁊ conbitōe.
si sit consecrata. **E**t si vero certus sit q̄ non
sit consecrata. sumat cum ablutione. vel pos
tea vel abstergat. si exterius adhereat.

Quomodo aut̄ haberi possit p̄babilis cer
titudo in tali vel aliis casibus consimilibus.
patebit ex capitulo sequenti arti. i. circa reso
lūōem. xij. dubij ⁊ sequentium.

Ij

Quid agendum si post sumptionem sang
uinis deprehendat sacerdos aliquam guttā
vel liquorem speciei vini adherere casule vel
manipulo. aut alteri hmōi

Solu.

Si certus sit de consecratione istius gutte
vel liquoris. lambat vel sugat: ⁊ procedat vt
superius in solutione septimi dubij. articuli
precedentis dictum est

Et si dubitet. faciat hoc sub conditione. vt
circa precedens dubium dictum est. **S**i cer
tus autē sit q̄ non sit consecratus liquor ille

Capitulum .vii.

Dubiū. iij

vel gutta. tunc non est curandū de tali.
Utx statim post sumptōem sanguinis deat
fieri ablutio digitorū super calicē. **E**x quo em̄
adhuc in calice remansit aliqua spēs vini. vtrū
puta humor quidā siue humiditas sub qua
sanguis continet. tales spēs si vinū supinfun
dat. corrūpent et sic ibi desinet eē sanguis xp̄i
Quid igit agēdū. vt sumi possint absqz cor
ruptione.

Sol.

Circa hoc sac̄m. de possibilib⁹ agendū est. et
p̄ maiori reuerentia tanti sacramēti pueniē
tius. **N**on est aut possibile vt spēs sacramen
tales circa hui⁹ sacramēti celebratiōem. diu
manere possint incorrupte. immo necesse ē.
vt cito corrūpant. **C**um em̄ post sumptiōem
in stomachū descendūt. nō diu p̄sistere pnt in
corrupte. non solū ppter subsequētē debite
ablutiōis sumptōem. sed et ppter pmixtōem
humorū in stomacho etiā ieiuno p̄sistentiū.
Sic etiā in descensu ad stomachū si sint in
parua aut modica quātitate corrūpūt per
admixtōem humoris saliuālis. **E**t pari rōne
etiā in ore. p̄sertim cū post descēsum sanguis
adhuc remaneat in lingua et ore humiditas
sacramētales. quā humor saliuālis q̄ maior ē
corrūpit. **¶** **A**l extra quoqz hoc idē q̄nqz ne
cessario ptingit. **N**ā si post cautā etiā sangui
nis sumptōem non fiat abstergiō vel ablutio

Capitulum vii.

calicis. nihilomin⁹ humiditas in calice remanens per exhalatōem siue circūstātem aerē corrumperet et desinet ibi sanguis. ¶ **I**dē etiam ptingit circa exteriorē superficiē calicis in ea pte q̄ applicatū fuit interi⁹ labiū sacerdotis. Tertū em̄ ē. q̄ labio illo humectato humiditate sacramentali. etiā dicta per calicē tacta humectat. Sic itaqz cauere non potest. q̄n spēs ille sacramentales corrūpant. et desinat ibi esse sacramentū. ¶ **A**bijciēda est igitur penit⁹ omnis scrupulositas. vbi inenitabilis occurrit necessitas. Conueniētiōri tñ mō et decētiōri. vt diximus. agendū est. ¶ **E**t vbi occurrit difficultas. semp accipiendū est illō qd minus h̄z de piculo. Non aut videt nob⁹ pueniēs q̄ cuz lingua calix interi⁹ vel interi⁹ lambatur et ita humiditas illa sumat vel abstergat. p̄cipue ppter scandalū astantiū. Neqz facili⁹ h̄ posset fieri quo ad humiditatē q̄ adheret fundo calicis. Sic etiā nō videt pueniens mod⁹. vt cū digito humiditas illa abstergat. Oportet em̄ digitū postea abluere vel sugere. et vtrosqz mō spēs corrūperent. et nō possent puenire ad stomachū. Cū hoc etiā posset occurrere piculū. si videlicet humiditas sacramentalis subintraret inter vnguē et cutē digiti. vbi neqz ablui. neqz exungi facili⁹ posset. Ex h̄ etiā possent astantes attēdiari⁹ scandalizari prop̄

Capitulum vii.

multiplicem immissionem digiti in calicem
et alia huiusmodi. **C**onuenientius ergo hoc mo-
do agendum videtur. ut sacerdos cum dilis-
gentiae cautela sic primo sumat sanguinem
de calice. ut nihil amplius quod per labia ex-
trahi possit in eo remaneat. eleuando sursum
vel erigendo pedem eius et declinando cōca-
uum ipsius versus faciem vel interlabia sumē-
do et sic tenendo. donec a fundo calicis tota
humiditas que defluere possit: defluat ad la-
bium calicis: diligenter tamen cauendo ne
aliquib decedat. Et inde sumat per attractōem
etiam cum anhelitu. Et postquā diligenter no-
tauerit. quod nihil amplius defluere possit. ab-
luat primo calicem. ne aliqd de sanguine ad-
herens remaneat in eo. et post sumptōem illi-
us ablutionis. abluat digitos super calicem.
ut sic et humiditas calicis et species panis si ali-
quid de illa in digitis remanserit. totalit ab-
luatur. deinde sumat. **N**on sit autem ni-
mis parcus in vino circa ablutionem. sed tū-
capiat. ut et os et labia que speciebus sacramē-
talibus fuerunt humectata. sufficienter ab-
lui possint. et ut etiam per labia sic abluta. pos-
sit ablui exterior pars calicis. speciebus sacra-
mentalibus prius humefacta. **V**alde autē
cauendum est. ne sacerdos sit nimis plius
in dicto modo agendi. ut non generet tedium

Capitulū .viij.

astantib⁹. Ne sit etiā in mō agēdi singular⁹
p̄tra morē ⁊ p̄suetudinē dioecesis v̄l religiōis
sue. vt astātes nō scādalizent de sua singula-
ritate. vel de alijs sacerdotib⁹ q̄ illā singula-
ritatē nō obsuāt. suspicātes eos errare.

Dubiu. iiii. Quid agēdū si sacerdos post sumptionē sa-
cramenti corporis vel sanguinis vigeat spua-
to vel tussi aut screatione

Solu.

Ante sumptōem ablutōis nullo mō expue-
dū est vel extussendū aut exscreandū. ne sic
spēs sacramentales. ⁊ p̄ p̄ns sac̄m ciciat. sed
sputū vel qd̄ vigeat ab tussim aut exscreatōez
retineat vel trāsglutiat. ¶ Si aut̄ ex nimia
violētia h̄ fieri nō posset. expuat v̄l extussiat
vel exscreet in aliqd̄ vas aptū v̄l in calicez. si
aliud haberi nō possit. vel in panniculū mū-
dū. ⁊ postea materia illa si non appareant ali-
que spēs sacramētales in ea. cōburat. ⁊ cines
res reponant in sacrario. ¶ Verūtū si sacer-
dos ante inceptionem misse presentiat se ali-
qua tali passione violenter molestari. tutius
est vt a celebratione abstineat. ¶ Si x̄o post
sumptōnem debite ablutionis q̄ ⁊ os ⁊ labia
sint etiā sufficienter abluta. vigeat aliquo
p̄dictorum. q̄uis nō sit amplius periculū.
tamen p̄pter reuerentiā maiorē sacramēti.
bonū est vt abstineat quātū p̄r. quousqz ali-
um potum vel cibum sumpsit. Si tamen

Capitulum.viii.

nimis regatur: eiciat huiusmodi superflui-
tates ad aliquem locum ubi non conculce-
tur pedibus. vel habeat secum panniculum
in quem mittat

Dubiū
Solu.

Quid agendum: si post sumptōem sangui-
nis patiatur sacerdos vomitū: vel ex infirmi-
tate emittat per se cessum quod sumpsit
Sufficiens patet ex dictis. Si em̄ ibi non
possint deprehendi spēs sacramentales pa-
nis. ex quo species vini iam pmixte sūt alijs
humoribus ut neq; possunt discerni. quia for-
tassis corrupte: inuoluenda ē illa materia in
stuppam vel panno. & cōburenda. & cineres res

Sol.

Quid agendū: si sacerdos post sumptōem sanguinis deprehēdat ve-
nenū fuisse aut aial venenosū in calice il-
lub se sumpsisse. an scz liceat ei euomere.
Si per vomitū speret se liberari. & presertim
si medicus cōsulat licet ei euomere. Hoc ta-
men caute fieri debet in aliquo vas mūdū:
& si aliquę species sacramentales ibi appare-
ant recolligantur. & in sacrario reseruentur: re-
liqua vero materia comburatur. & cineres si-
militer reseruentur.

Capitulum octauum de dubiis que circa de-
bitam formam consecrationis istius sacramēti oc-
currunt. duos complectens articulos.